

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK**JMÉNEM REPUBLIKY**

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Moniky Javorové a soudců JUDr. Miroslavy Honusové a Mgr. Jiřího Gottwalda v právní věci žalobce **S.A.**, t.č. Zařízení pro zajištění cizinců Bělá-Jezová, Bělá pod Bezdězem, zastoupeného Mgr. Jaroslavem Větrovským, právníkem Asociace pro právní otázky imigrace, o.s., Praha 2, Moravská 9, P.O. BOX 16, proti žalované **Policii České republiky, Krajskému ředitelství policie Moravskoslezského kraje, Odboru cizinecké policie, Oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort**, se sídlem ve Frýdku-Místku, P.O. BOX 3, o přezkoumání rozhodnutí žalované ze dne 20.11.2011 č.j. KRPT-117491/ČJ-2011-070022-MO, ve věci zajištění cizince,

t a k t o :

- I. Rozhodnutí Policie České republiky, Krajské ředitelství policie Moravskoslezského kraje, Odbor cizinecké policie, Oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort ze dne 20.11.2011 č.j. KRPT-117491/ČJ-2011-070022-MO se pro vady řízení **z r u š u j e** a věc **se v r a c í** žalované k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobou podanou v zákonné lhůtě se žalobce domáhal přezkoumání rozhodnutí žalované ze dne 20.11.2011 č.j. KRPT-117491/ČJ-2011-070022-MO, kterým žalovaná rozhodla o zajištění žalobce podle ust. § 129 odst. 1 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen ZPC).

V podané žalobě žalobce namítl, že žalovaná se v napadeném rozhodnutí vůbec nezabývala otázkou, proč v případě žalobce nebylo možné použít za účelem realizace jeho vyhoštění mírnějších prostředků ve smyslu ust. § 123b odst. 1 ZPC. Ustanovení § 129 odst. 1 ZPC na rozdíl od ust. § 124 odst. 1 téhož zákona výslovně nestanoví povinnost žalované zkoumat, zda namísto zajištění nepostačí uložení tzv. zvláštního opatření za účelem vycestování ve smyslu ust. § 123b odst. 1 ZPC. Žalobce se však domnívá, že povinnost posuzovat otázku dostatečnosti mírnějších donucovacích opatření vyplývá z čl. 15 odst. 1 tzv. návratové směrnice (směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/115/ES ze dne 16.12.2008, o společných normách a postupech v členských státech při navracení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí), který stanoví, že státy EU jsou oprávněny zajistit cizince za účelem jeho navrácení pouze tehdy, nemohou-li být v konkrétním případě účinně uplatněna jiná dostatečně účinná, avšak mírnější donucovací opatření. Žalobce má za to, že bylo povinností žalované vyjádřit se v napadeném rozhodnutí také k otázce, proč se v případě žalobce jeví mírnější donucovací prostředky dle ust. § 123b odst. 1 ZPC jako neúčinné či neaplikovatelné. Dále žalobce namítl porušení ust. § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, v platném znění (dále jen správní řád), neboť žalovaná nedostatečně odůvodnila dobu, po kterou může zajištění žalobce trvat, když pouze uvedla, že přihlédla k předpokládané složitosti přípravy výkonu předání podle mezinárodní smlouvy tak, aby bylo uskutečnitelné předání v době trvání zajištění. Žalobce považuje takové odůvodnění za nepřezkoumatelné, když z něj není zřejmé, proč byla délka zajištění stanovena na 60 dnů a nikoliv na dobu kratší. Žalobce poukázal na stanovisko Nejvyššího správního soudu (dále jen NSS) k této právní problematice vyjádřené v rozsudku NSS ze dne 19.10.2011 sp. zn. 1 As 93/2011.

Žalovaná ve svém vyjádření uvedla, že závěr pro vydání rozhodnutí o zajištění je dostatečně odůvodněn, neboť za prokázaného jednání by mírnější donucovací opatření nebyla účinná, uložení zvláštních opatření za účelem vycestování podle § 123b, 123c ZPC je z hlediska jednání žalobce nedostačující a nebyla by zde záruka, že by cizinec z území vycestoval. Žalobce nedisponoval platným cestovním pasem a vízem, ani finančními prostředky potřebnými k pobytu na území ČR a následnému vycestování z tohoto území, a proto správní orgány přistoupily k zajištění. Zajištění na dobu 60 dnů bylo stanoveno s přihlédnutím ke skutečnosti, že žalobce nedisponuje platným cestovním dokladem, finančními prostředky a také k předpokládané složitosti přípravy výkonu předání podle uvedeného právního předpisu prostřednictvím odboru azylové a migrační politiky Ministerstva vnitra.

Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí žalované, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, v platném znění – dále jen s.ř.s.) a byl vázán důvody uvedenými v žalobě (§ 75 odst. 2 s.ř.s.).

Z obsahu správního spisu krajský soud zjistil, že dne 19.11.2011 byl žalobce kontrolován hlídkou cizinecké policie Frýdek-Místek na parkovišti bývalého hraničního přechodu se Slovenskou republikou v obci Mosty u Jablunkova. Žalobce neměl platný cestovní doklad, pouze průkaz žadatele o azyl č. 18864/11 vydaný dne 18.10.2011 v Rumunsku. Dne 20.11.2011 bylo žalobci oznámeno zahájení správního řízení podle ust. § 50a odst. 3 písm. b) ZPC, podle něhož vydá policie rozhodnutí o povinnosti opustit území cizinci, který neoprávněně vstoupil nebo pobýval na území a má být předán podle mezinárodní smlouvy sjednané s jiným členským státem Evropské unie přede dnem 13.1.2009 nebo přímo použitelného právního předpisu Evropských společenství. Žalobce ve svém vyjádření uvedl, že se narodil dne 2.8.1981 v Alžírsku a cílem jeho cesty je Vídeň. Z Alžírsko letecky odcestoval do Turecka, následně přešel pěšky mimo hraniční přechod do Řecka, poté pěšky do Albánie a následně do Kosova, kde žádal o azyl, který mu byl zamítnut. Pak jel autobusem do Srbska a odtud autobusem do Rumunska. V Rumunsku požádal o azyl a byla mu vystavena karta žadatele o azyl s platností jednoho týdne, tj. od 18.10. do 25.10.2011. Po uplynutí deseti dnů žalobce nepožádal o prodloužení, neboť měl v úmyslu odjet do Rakouska. Z Rumunska odjel dne 18.11.2011 v ložném prostoru návěsu kamionu, kam nastoupil bez vědomí řidiče. Dne 20.11.2011 pod č.j. KRPT-117491/ČJ-2011-070022-MO byla podle ust. § 50a odst. 3 písm. b) ZPC žalobci uložena povinnost opustit území České republiky. Téhož dne vydala žalovaná napadené rozhodnutí o zajištění žalobce podle ust. § 129 odst. 1 ZPC za účelem jeho předání podle právního předpisu Evropského společenství, přičemž doba zajištění cizince byla stanovena na 60 dnů od okamžiku omezení osobní svobody. V odůvodnění rozhodnutí žalovaná uvedla, že vzhledem k tomu, že žalobce vstoupil na území ČR bez platného cestovního dokladu a víza, byly dány důvody pro zahájení řízení podle § 50a odst. 3 písm. b) ZPC. V souvislosti s tím žalovaná zajistila žalobce v souladu s ust. § 129 odst. 1 ZPC. Doba zajištění v délce 60 dnů byla stanovena s přihlédnutím k předpokládané složitosti přípravy výkonu předání podle mezinárodní smlouvy tak, aby bylo uskutečnitelné předání v době trvání zajištění.

Podle ust. § 50a odst. 3 písm. b) ZPC rozhodnutí o povinnosti opustit území policie vydá cizinci, který neoprávněně vstoupil nebo pobýval na území a má být předán podle mezinárodní smlouvy sjednané s jiným členským státem Evropské unie přede dnem 13. ledna 2009 nebo přímo použitelného právního předpisu Evropských společenství (§ 129).

Podle ust. § 129 odst. 1 ZPC policie zajistí na dobu nezbytně nutnou cizince, který neoprávněně vstoupil nebo pobýval na území, za účelem jeho předání podle mezinárodní smlouvy sjednané s jiným členským státem Evropské unie přede dnem 13. ledna 2009 nebo přímo použitelného právního předpisu Evropských společenství; policie na dobu nezbytně nutnou zajistí i provázeného cizince v případě, že jeho průvoz nelze z objektivních důvodů dokončit bez nutné přestávky.

Podle ust. § 123b odst. 1 ZPC zvláštním opatřením za účelem vycestování cizince z území (dále jen „zvláštní opatření za účelem vycestování“) je

- a) povinnost cizince oznámit policii adresu místa pobytu, zdržovat se tam, každou jeho změnu oznámit následující pracovní den policii a pravidelně se osobně hlásit policii ve lhůtě stanovené policií, nebo

- b) složení peněžních prostředků ve volně směnitelné měně ve výši předpokládaných nákladů spojených se správním vyhoštěním (dále jen „finanční záruka“) cizincem, kterému je zvláštní opatření za účelem vycestování uloženo; peněžní prostředky za cizince může složit státní občan České republiky nebo cizinec s povoleným dlouhodobým anebo trvalým pobytem na území (dále jen „složitel“).

Podle čl. 8 odst. 1, 2 Listiny základních práv a svobod (dále jen Listina) osobní svoboda je zaručena. Nikdo nesmí být stíhán nebo zbaven svobody jinak, než z důvodů a způsobem, který stanoví zákon. Nikdo nesmí být zbaven svobody pouze pro neschopnost dostát smluvnímu závazku.

První žalobní námitku, že také v případě zajištění podle ust. § 129 odst. 1 ZPC je povinností žalované posoudit účinnost případně mírnějších donucovacích opatření shledal krajský soud důvodnou. Zajištění cizince podle ust. § 129 ZPC je institutem směřujícím k realizaci předání a převzetí cizince podle mezinárodní smlouvy. Jedná se o natolik razantní zásah do jeho práv garantovaných čl. 8 odst. 2 Listiny, že k němu může dojít jen z důvodů zákonem (případně mezinárodní smlouvou – srov. čl. 10 Ústavy ČR č. 1/1993 Sb.) stanovených, přičemž tyto důvody tu musejí být již v prvním okamžiku takového zásahu. V kontextu s právem jednotlivce vyplývajícím z čl. 8 Listiny bylo povinností žalované zabývat se v napadeném rozhodnutí otázkou, zda byl v případě žalobce zásah do výkonu práva chráněného čl. 8 Listiny nezbytný, a to i přesto, že ust. § 129 odst. 1 ZPC výslovně nestanoví povinnost žalované posuzovat dopad mírnějších donucovacích opatření. Při respektování mezinárodních závazků České republiky má soud povinnost respektovat rozhodovací praxi Evropského soudu pro lidská práva, který již výslovně uvedl, že jakékoliv vnitrostátní orgány musí při svém rozhodování zohlednit i otázku, zda je zásah do výkonu práva chráněného čl. 8 Listiny nezbytný v demokratické společnosti a zda je předmětné opatření přiměřené sledovanému legitimnímu cíli (srov. např. odst. 76 rozsudku Evropského soudu pro lidská práva ve věci Maslov proti Rakousku, stížnost č. 1638/03, publikovaný v SoJ-ESLP pod č. 47, ročník 2003, str. 255, <http://echr.coe.int>). Žalovaná se ve svém rozhodnutí touto otázkou vůbec nezabývala, když se striktně omezila na znění § 129 odst. 1 ZPC, které však z pohledu čl. 8 Listiny ob stojí toliko z hlediska posouzení zákonnosti přijatého opatření, nikoliv však z hlediska posouzení jeho proporcionality (nezbytnosti v demokratické společnosti). Pokud žalovaná dodatečně ve vyjádření k žalobě sdělila soudu, že posuzovala také přijetí mírnějších donucovacích opatření vůči žalobci, přičemž shledala, že by nebyla účinná a dostačující, neboť by zde nebyla záruka, že by cizinec z území vycestoval, soud podotýká, že takovéto dodatečné odůvodňování správních rozhodnutí (v posuzované věci navíc obsahově zcela nedostatečné) nemůže před správními soudy obstát (srov. rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 22.7.1994 č.j. 7 A 521/93-28). Krajský soud zdůrazňuje, že dospěje-li policie k závěru, že uložení zvláštního opatření za účelem vycestování cizince z území v daném případě nepostačuje, musí úvahy, o které tento závěr opírá, uvést v odůvodnění rozhodnutí o zajištění cizince. Pokud tak neučiní, má takový postup bez dalšího za následek nepřezkoumatelnost rozhodnutí pro nedostatek důvodů.

Také druhou žalobní námitku vytykající napadenému rozhodnutí nedostatečné odůvodnění výroku o délce trvání zajištění shledal krajský soud důvodnou. K otázce odůvodnění vedlejšího ustanovení výroku rozhodnutí o zajištění, jímž se stanoví doba

jeho trvání, se vyjádřil NSS nejnověji ve svém rozsudku ze dne 19.10.2011 č.j. 1 As 93/2011-79 tak, že správní orgán musí v odůvodnění uvést: „...*jaké všechny úkony bude pravděpodobně nezbytné provést k přípravě realizace správního vyhoštění konkrétní osoby. Dále lze nepochybně požadovat, aby správní orgán kvalifikovaně na základě svých zkušeností upřesnil v odůvodnění rozhodnutí svůj odhad, jak dlouho zabere provedení každého ze specifikovaných úkonů (např. obvyklá doba komunikace se zastupitelským úřadem země původu cizince, doba potřebná pro poskytnutí právní pomoci ze strany země původu). Správní orgán musí posuzovat uvedené otázky přísně individuálně, nikoliv paušálním odhadem. Pouze v případě, kdy jsou shora uvedené úvahy obsaženy ve správním rozhodnutí a podle své povahy mají oporu ve správním spisu, mohou se soudy ve správním soudnictví ujmout své přezkumné činnosti a posoudit, zda správní orgán nepřekročil meze správního uvážení či ho nezneužil.*“ Na základě citovaného rozsudku NSS dospěl krajský soud k závěru, že v posuzované věci nebyla doba zajištění žalobce náležitým způsobem odůvodněna a rozhodnutí je také z tohoto důvodu nepřezkoumatelné. Žalovaná v předposledním odstavci napadeného rozhodnutí k délce doby zajištění pouze uvedla, že přihlédla k předpokládané složitosti přípravy výkonu předání podle mezinárodní smlouvy. Z uvedeného nelze dovodit skutečnosti ztěžující další průběh řízení jakož ani vymezení úkonů správního orgánu, které bude nezbytné provést v rámci přípravy realizace rozhodnutí o opuštění území žalobcem a už vůbec ne kvalifikovaný časový odhad trvání těchto úkonů.

Na základě shora uvedené právní argumentace krajský soud napadené rozhodnutí žalované zrušil pro vady řízení spočívající v nedostatku důvodů rozhodnutí (§ 76 odst. 1 písm. a) s.ř.s.) a současně věc vrátil žalované k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s.ř.s.). Při novém projednání věci je žalovaná vázána právním názorem soudu (§ 78 odst. 5 s.ř.s.).

Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn ust. § 60 odst. 1 s.ř.s., když žalobci, který měl ve věci úspěch, podle obsahu soudního spisu žádné náklady s tímto řízením nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **je možno** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů po doručení tohoto rozhodnutí k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně.

V Ostravě dne 10. ledna 2012
15:00 hodin

JUDr. Monika Javorová
předsedkyně senátu